

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 20 kwietnia 2005 r.

w sprawie zwalczania brucelozy²⁾

Na podstawie art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625 oraz z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania brucelozy u bydła, kóz, owiec i świń, w tym:

- 1) sposób i tryb postępowania przy:
 - a) podejrzeniu brucelozy,
 - b) stwierdzeniu brucelozy,
 - c) wygaszaniu ogniska brucelozy;
- 2) rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia częściowo wdrażają postanowienia:

1) dyrektywy 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzspółnotowy bydła i trzody chlewnej (Dz. Urz. WE L 121 z 29.07.1964, str. 1977; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 13; Dz. Urz. WE L 172 z 3.07.1975, str. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 2, str. 80;

- 3) środki stosowane przy zwalczaniu brucelozy;
 - 4) sposób przeprowadzania oczyszczania i odkażania;
 - 5) wymagania niezbędne do uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od brucelozy oraz szczegółowy tryb tego uznawania.
- § 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:
- 1) poronienie — każdorazowe przedwczesne wydalanie z organizmu ciężarnej samicy zwierzęcia wód płodowych i płodu;
 - 2) test serologiczny — jeden z następujących testów:
 - a) odczyn aglutynacji probówkowej (OA),
 - b) odczyn kwaśnej aglutynacji płytowej (OKAP),
 - c) odczyn wiązania dopełniacza (OWD),
 - d) odczyn mikroaglutynacji (OMA),
 - e) test ELISA z pojedynczą próbą surowicy;
 - 3) próba z mlekiem — jeden z następujących testów:
 - a) próbę pierścieniową,
 - b) test ELISA z mlekiem;
 - 4) inne testy diagnostyczne — testy dopuszczone w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, przeprowadzane w celu wykrycia brucelozy;
 - 5) test laboratoryjny — test serologiczny, próbę z mlekiem, badanie bakteriologiczne lub inne testy diagnostyczne;
 - 6) laboratoryjne potwierdzenie brucelozy — stwierdzenie brucelozy na podstawie badania laboratoryjnego.
- § 3. Niedopuszczalne jest leczenie brucelozy i szczepienie przeciwko brucelozie.
- § 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia brucelozy albo o uzyskaniu dodatniego lub wątpliwego wyniku badania przeprowadzonego w ramach badań kontrolnych zakażeń zwierząt, podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu potwierdzenie lub wykluczenie brucelozy, w szczególności:
- 1) przeprowadza:
 - a) dochodzenie epizootyczne,
 - b) badanie kliniczne zwierząt,

Dz. Urz. WE L 26 z 31.01.1977, str. 81; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 3, str. 88;
 Dz. Urz. WE L 25 z 31.01.1978, str. 58; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 3, str. 196;
 Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1980, str. 75; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 4, str. 284;
 Dz. Urz. WE L 186 z 8.07.1981, str. 20; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 5, str. 49;
 Dz. Urz. WE L 378 z 31.12.1982, str. 57; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 5, str. 190;
 Dz. Urz. WE L 177 z 4.07.1984, str. 22; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 6, str. 87;
 Dz. Urz. WE L 339 z 27.12.1984, str. 27; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 6, str. 151;
 Dz. Urz. WE L 372 z 31.12.1985, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 6, str. 305;
 Dz. Urz. WE L 99 z 11.04.1987, str. 18; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 7, str. 205;
 Dz. Urz. WE L 280 z 3.10.1987, str. 28; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 7, str. 299;
 Dz. Urz. WE L 224 z 18.08.1990, str. 13;
 Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 16; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 176;
 Dz. Urz. WE L 243 z 11.10.1995, str. 16;
 Dz. Urz. WE L 109 z 25.04.1997, str. 1;
 Dz. Urz. WE L 198 z 15.07.1998, str. 22; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 217;
 Dz. Urz. WE L 358 z 31.12.1998, str. 107; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 24, str. 276;
 Dz. Urz. WE L 105 z 3.05.2000, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 29, str. 71;
 Dz. Urz. WE L 114 z 13.05.2000, str. 37;
 Dz. Urz. WE L 163 z 4.07.2000, str. 35;
 Dz. Urz. WE L 281 z 7.11.2000, str. 16; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 30, str. 470;
 Dz. Urz. WE L 102 z 12.04.2001, str. 63;
 Dz. Urz. WE L 80 z 23.03.2002, str. 22;
 Dz. Urz. WE L 176 z 5.07.2002, str. 46;
 Dz. Urz. WE L 179 z 29.07.2002, str. 13;
 Dz. Urz. WE L 194 z 23.07.2002, str. 45;
 Dz. Urz. WE L 313 z 16.11.2002, str. 32;
 Dz. Urz. UE L 332 z 19.12.2003, str. 53;
 Dz. Urz. UE L 5 z 9.01.2004, str. 8;
 Dz. Urz. UE L 67 z 5.03.2004, str. 24;
 Dz. Urz. UE L 68 z 6.03.2004, str. 36;
 Dz. Urz. UE L 100 z 6.04.2004, str. 43);

- 2) dyrektywy 78/52/EWG z dnia 13 grudnia 1977 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria w odniesieniu do krajowych planów przyspieszonego zwalczania brucelozy, gruźlicy i enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. WE L 15 z 19.01.1978 r., str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 3, str. 181);
- 3) dyrektywy 91/68/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt regulujących handel wewnątrzspółnotowy owcami i kozami (Dz. Urz. WE L 46 z 19.02.1992 r.).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszym rozporządzeniu, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

c) sekcję zwłok albo badanie poubojowe zwierząt, jeżeli to konieczne;

2) w każdym przypadku pobiera próbki do badań lub testów laboratoryjnych w sposób, który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia, i przesyła je do laboratorium, o którym mowa w art. 23 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287, z późn. zm.³⁾).

2. W przypadku podejrzenia brucelozy u świń, zwierzęta podejrzane o zakażenie, mające co najmniej 4 miesiące życia, poddaje się testom serologicznym.

3. Powiatowy lekarz weterynarii w okresie oczekiwania na wyniki badań lub testów laboratoryjnych:

- 1) obejmuje stado nadzorem;
- 2) zakazuje przemieszczania zwierząt do stada oraz z tego stada, z wyłączeniem przemieszczania dokonywanego w celu przeprowadzenia natychmiastowego uboju;
- 3) nakazuje odosobnienie w stadzie zwierząt podejrzanych o zakażenie brucelozą;
- 4) powiadamia podmiot skupujący mleko o zawieszeniu uznania tego stada za urzędowo wolne od brucelozy.

4. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie przeprowadzonych czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, stwierdza podejrzenie lub wystąpienie brucelozy albo ją wyklucza.

5. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gdy wyniki badań lub testów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są wątpliwe, stosuje nadal środki, o których mowa w ust. 3, do czasu uzyskania jednoznacznych wyników tych badań lub testów.

§ 5. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia brucelozy u bydła, kóz, owiec i świń wyznacza ognisko brucelozy oraz podejmuje czynności w celu zapobieżenia dalszemu szerzeniu się tej choroby, a w szczególności:

- 1) nakazuje:
 - a) odosobnienie zwierząt:
 - chorych na brucelozę, do czasu ich zabicia,
 - podejrzanych o zakażenie brucelozą,
 - b) niezwłoczne zabicie zwierząt chorych na brucelozę, nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym posiadacz zwierzęcia został powiadomiony o wyznaczeniu ogniska brucelozy,
 - c) usunięcie i unieszkodliwienie poronionych płodów i łożysk, martwo urodzonych zwierząt oraz zwierząt padłych na brucelozę,
 - d) usunięcie, a następnie odkażenie w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia,

dzenia, słomy, ściółki, sprzętów i innych mogących przenosić brucelozę przedmiotów, które miały kontakt ze zwierzętami chorymi lub z materiałem zakaźnym pochodzącym od tych zwierząt,

e) odkażenie obornika i gnojowicy w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia,

f) wykonanie testów laboratoryjnych w kierunku brucelozy;

2) zakazuje:

a) przemieszczania zwierząt do stada oraz z tego stada, z wyłączeniem przemieszczania dokonywanego w celu przeprowadzenia natychmiastowego uboju; w przypadku wolców przeznaczonych na opas może zezwolić na ich przemieszczanie do stad opasowych w granicach gospodarstwa, a stamtąd do rzeźni,

b) ponownego wykorzystania pastwisk, na których przebywały zwierzęta chore na brucelozę, przed upływem 60 dni od dnia, w którym zwierzęta te zostały usunięte z tych pastwisk;

3) niezwłocznie powiadamia:

a) państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o stwierdzeniu brucelozy,

b) podmiot skupujący mleko o cofnięciu uznania stada bydła za urzędowo wolne od brucelozy;

4) pobiera próbki od zwierząt zabitych, o których mowa w pkt 1 lit. b, i przesyła je do laboratorium referencyjnego.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może zezwolić na:

1) skarmianie mlekiem pochodzącym od zakażonych zwierząt, jeżeli:

a) mleko zostanie poddane obróbce cieplnej zapewniającej zabicie bakterii *Brucella*,

b) mlekiem będą skarmiane wyłącznie zwierzęta znajdujące się w tym samym gospodarstwie;

2) dostarczanie mleka pochodzącego od krów ze stada, w którym przebywały zwierzęta zakażone brucelozą, do zakładu przetwórczego w celu przetworzenia, jeżeli mleko zostało poddane obróbce cieplnej zapewniającej zabicie bakterii *Brucella*, odbywającej się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii.

3. Oczyszczenie i odkażenie odbywa się pod kontrolą powiatowego lekarza weterynarii.

§ 6. Powiatowy lekarz weterynarii uznaje ognisko brucelozy za wygaśnięte, jeżeli:

1) zwierzęta chore na brucelozę w tym ognisku padły albo zostały zabite, a ich zwłoki zostały usunięte i unieszkodliwione w sposób wykluczający szerzenie się tej choroby;

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 877 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289.

- 2) zwierzęta z gatunków wrażliwych pozostałe w ognisku brucelozы zostały poddane testom laboratoryjnym w kierunku brucelozы, których wyniki wykluczyły zakażenie brucelozą;
- 3) przeprowadzono oczyszczanie i odkażanie w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium mogą być uznane za urzędowo wolne od brucelozы bydła, jeżeli:

- 1) w okresie ostatnich 3 lat nie stwierdzono poronienia spowodowanego zakażeniem bakteriami *Bruceella* oraz nie wyizolowano *B. abortus*, a badaniom diagnostycznym poddawano każdy poroniony płód oraz jego matkę;
- 2) nie stwierdzono klinicznych objawów brucelozы u zwierząt;
- 3) przynajmniej 99,8 % wszystkich stad bydła zostało uznane za urzędowo wolne od brucelozы bydła w okresie ostatnich 5 lat; odsetek ten ustala się na podstawie obliczenia dokonanego na dzień 31 grudnia każdego roku;
- 4) powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza badania w każdym przypadku zgłoszenia poronienia u bydła;
- 5) na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. Nr 91, poz. 872) możliwa jest identyfikacja stada pochodzenia i stada przejściowego dla każdej sztuki bydła;
- 6) bydło wprowadzane na to terytorium lub do tego regionu, do chowu lub hodowli, pochodzi wyłącznie ze stad urzędowo wolnych od brucelozы bydła i uzyskało ujemny wynik testu serologicznego.

2. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium zachowują uznanie za urzędowo wolne od brucelozы bydła, jeżeli na tym terytorium lub w tym regionie:

- 1) są przestrzegane wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4;
- 2) w okresie 5 lat po tym uznaniu, co najmniej w 20 % stad, bada się corocznie bydło powyżej 24 miesiąca życia w taki sposób, aby w tym okresie badaniami zostały objęte wszystkie stada bydła;
- 3) bydło wprowadzane na to terytorium lub do tego regionu, do chowu lub hodowli, pochodzi wyłącznie ze stad urzędowo wolnych od brucelozы bydła;
- 4) w każdym przypadku podejrzenia bydła o zakażenie brucelozą:
 - a) powiadamia się o tym powiatowego lekarza weterynarii,

b) przeprowadza się:

- urzędowe badania polegające na co najmniej dwukrotnym zastosowaniu testu serologicznego, w tym odczynie wiązania dopełniacza (OWD),
- badanie mikrobiologiczne próbek;

5) w przypadku podejrzenia wystąpienia brucelozы, do czasu uzyskania w testach, o których mowa w pkt 4 lit. b, wyników wykluczających wystąpienie tej choroby, dla stada pochodzenia lub stada przejściowego, w którym przebywało zwierzę podejrzane o brucelozę, ulega zawieszaniu uznanie za urzędowo wolne od brucelozы;

6) w przypadku wystąpienia i szerzenia się brucelozы:

- a) wszystkie chore zwierzęta są zabijane,
- b) w ogniskach brucelozы przeprowadza się oczyszczanie i odkażanie w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
- c) u zwierząt z gatunku wrażliwego na brucelozę przeprowadza się testy laboratoryjne w kierunku brucelozы;

7) Główny Lekarz Weterynarii zgłasza do Komisji Europejskiej każdy przypadek wystąpienia brucelozы u bydła.

§ 8. 1. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium mogą być uznane za urzędowo wolne od brucelozы owiec i kóz (*B. melitensis*), jeżeli zostały spełnione następujące warunki:

- 1) co najmniej 99,8 % stad owiec lub kóz jest uznane za urzędowo wolne od brucelozы;
- 2) owce i kozy wprowadzane na to terytorium lub do tego regionu pochodzą wyłącznie ze stad urzędowo wolnych od brucelozы owiec i kóz i uzyskały ujemny wynik w teście serologicznym lub
- 3) w okresie ostatnich 5 lat:
 - a) każdy przypadek wystąpienia brucelozы podlegał obowiązkowi zgłoszenia,
 - b) powiatowy lekarz weterynarii nie stwierdził przypadku zachorowania owiec i kóz na brucelozę;
- 4) w okresie co najmniej 3 lat szczepienie owiec i kóz przeciwko brucelozie było zakazane.

2. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub region położony na tym terytorium zachowują uznanie za urzędowo wolne od brucelozы owiec i kóz (*B. melitensis*), jeżeli:

- 1) w pierwszym roku po uznaniu tego terytorium lub regionu za urzędowo wolne od brucelozы owiec i kóz, wrywkowe kontrole przeprowadzone w gospodarstwie lub w rzeźni, przy zastosowaniu takiej metody badania, która gwarantuje poziom wykrywalności brucelozы wynoszący 99 %, wykazały, że:
 - a) jest mniej niż 0,2 % stad zakażonych chorobą lub

- b) poddano testom serologicznym w kierunku brucelozy co najmniej 10 % owiec i kóz powyżej 6 miesiąca życia, a uzyskane w tych testach wyniki wykluczają zakażenie brucelozą;
- 2) corocznie, licząc od drugiego roku po uznaniu tego terytorium lub regionu za urzędowo wolne od brucelozy owiec i kóz, wrywkowe kontrole przeprowadzone w gospodarstwie lub w rzeźni, przy zastosowaniu takiej metody badania, która gwarantuje poziom wykrywalności choroby wynoszący 99 %, wykazały, że:
- a) jest mniej niż 0,2 % stad zakażonych chorobą lub
- b) co najmniej 5 % owiec i kóz powyżej 6 miesiąca życia poddano testom serologicznym w kierunku brucelozy, a uzyskane w tych testach wyniki wykluczają zakażenie brucelozą;
- 3) są spełniane wymagania niezbędne do tego uznania.
- § 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2005 r. (poz. 690)

Załącznik nr 1

RODZAJ PRÓBEK POBIERANYCH DO BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH ORAZ SPOSÓB ICH POBIERANIA I WYSYŁANIA

1. Próbkę do badań diagnostycznych pobiera się od zwierząt żywych, padłych lub zabitych.
2. Krew pobierana jest od zwierząt, z wyjątkiem samic:
- 1) ciężarnych, u których poród powinien nastąpić w terminie 2 tygodni;
- 2) u których poród nastąpił w terminie do 2 tygodni od dnia pobrania próbek.
3. W przypadku samic, które poroniły, do badań serologicznych pobiera się, w terminie od 12 do 20 dni po poronieniu, krew:
- 1) z dodatkiem środka zapobiegającego krzepliwości (antykoagulanta), w przypadku badań na wykrycie bakterii we krwi (okres bakteremii);
- 2) bez dodatku środka zapobiegającego krzepliwości, w przypadku badań na wykrycie przeciwciał brucelozy.
4. Próbkę krwi do badań pobiera się, przy użyciu igły jednorazowej, do sterylnej probówki lub tubostrzykawki. Probówkę napełnia się w taki sposób, aby krew spływała wolno po jej wewnętrznej ścianie, aż do napełnienia probówki w 2/3 jej pojemności.
5. Pobraną krew stopniowo schładza się.
6. Niedopuszczalne jest zamrażanie pobranej krwi.
7. Próbkę krwi z antykoagulantem powinny zostać wymieszane.
8. Próbkę mleka pobiera się, po kilku strzyknięciach do przeddzajacza, bez dodatków, do sterylnych probówek.
9. Do badań serologicznych pobiera się mleko od krów w okresie laktacji, przy czym mleko pobrane ze wszystkich ćwiartek wymienia miesza się w równych ilościach.
10. Nie pobiera się mleka:
- 1) z ćwiartek wymienia wykazujących w badaniu klinicznym zmiany zapalne;
- 2) od krów, u których poród nastąpił w okresie 5—7 dni od dnia pobrania próbek.
11. Pobrane mleko schładza się.
12. Do badań bakteriologicznych w sposób jałowy pobiera się mleko:
- 1) w końcowej fazie udoju — z każdej ćwiartki wymienia do oddzielnej probówki;
- 2) z ćwiartek wymienia wykazujących zmiany chorobowe.
13. Wymazy z pochwy, szyjki macicy lub macicy pobiera się jałowym wacikiem i przewozi się w jałowych probówkach.
14. Wydzielinę z pochwy, szyjki macicy lub macicy pobiera się pipetami jednorazowego użytku lub jałowymi pipetami wielokrotnego użytku, a następnie transportuje się w jałowych probówkach lub w innych jałowych opakowaniach szklanych.
15. Wycinki łożyska w przypadku poronienia pobiera się do jałowych szklanych opakowań. Wycinki ze świeżych błon płodowych pobiera się z 2 albo 3 liścieni wykazujących zmiany chorobowe oraz z pogranicza tkanek wykazujących takie zmiany.
16. Płody pobiera się w całości, a następnie transportuje zawinięte i zabezpieczone w sposób zapewnia-

jący dostarczenie ich do laboratorium w stanie niezmiennym.

17. Do badań można pobierać podwiązane żołądki poronionych płodów oraz wycinki ich narządów mięsowych.

18. Nasienie do badań w celu izolacji bakterii pobiera się do jałowych opakowań szklanych, a następnie transportuje się je w stanie schłodzonym.

19. Od zwierząt padłych lub zabitych pobiera się wycinki narządów mięsowych, węzły chłonne, w szczególności nadwymienniowe, wycinki ściany macicy oraz inne narządy wykazujące zmiany chorobowe.

20. Próbki pochodzące od zwierząt żywych pobiera się w taki sposób, aby nie narażać zwierzęcia na zbędny ból.

21. Miejsca, z których są pobierane próby do badań bakteriologicznych, nie powinny być odkażane, ze względu na możliwość inaktywowania bakterii nawet przez nieznaczny ilość produktu biobójczego.

22. Próbki pobiera się czystymi, jałowymi narzędziami, najlepiej jednorazowego użytku.

23. Każdą próbkę umieszcza się w mocnym, sterylnym, szklanym lub plastikowym pojemniku, zamykanym szczelnym przykryciem zabezpieczającym przed wyciekami. Przykrycie okleja się dookoła wodoodporną taśmą samoprzylepną.

24. Powierzchnię zewnętrzną pojemnika, po jego zamknięciu, odkaża się, a następnie płucze się czystą wodą i osusza.

25. Na pojemniku umieszcza się etykietę zawierającą opis zwierzęcia i jego numer identyfikacyjny, rodzaj próbki, datę i miejsce jej pobrania, imię i nazwisko oraz adres posiadacza zwierzęcia.

26. Próbki zapakowane w sposób, który jest określony w ust. 23, umieszcza się w mocnym kartonie lub drewnianym pudełku i transportuje do laboratorium w temperaturze 4 °C.

27. Do każdej przesyłanej próbki dołącza się dokument, w formie pisma przewodniego, zawierający następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko oraz adres posiadacza zwierzęcia;
- 2) imię i nazwisko oraz adres i numer telefonu powiatowego lekarza weterynarii;
- 3) zakres i kierunek badań laboratoryjnych;
- 4) gatunek i ilość zwierząt w gospodarstwie;
- 5) datę wystąpienia objawów klinicznych i ich opis;
- 6) opis zmian stwierdzonych podczas sekcji.

28. Na opakowaniu, o którym mowa w ust. 26, umieszcza się napisy ostrzegawcze i informacje: *Materiał zakaźny! Nie otwierać podczas transportu! W sytuacjach szczególnych kontaktować się z (podać imię i nazwisko, adres i telefon nadawcy lub wysyłającego powiatowego lekarza weterynarii oraz nazwę i adres laboratorium).*

29. Próbki przesyła się bezpośrednio do laboratorium, przed upływem 24 godzin od ich pobrania. O przewidywanym terminie dostarczenia przesyłki powiadamia się laboratorium.

Załącznik nr 2

SPOSOBY OCZYSZCZANIA I ODKAŻANIA

I. Środki ostrożności

1. Osoby wykonujące zabiegi oczyszczania i odkażania powinny:

- 1) być przeszkolone w zakresie obchodzenia się z preparatami używanymi do tych zabiegów, w tym w zakresie przygotowywania ich roztworów;
- 2) być zaopatrzone w ochronne okulary lub maski, kombinezony oraz rękawice i buty gumowe.

2. Podczas wykonywania zabiegów oczyszczania i odkażania należy przestrzegać ogólnych przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

II. Oczyszczanie

1. Oczyszczanie polega na usunięciu zakażonych odchodów zwierzęcych i innych substancji mogących zawierać czynniki chorobotwórcze z pomieszczeń, w których są utrzymywane zwierzęta, pomieszczeń gospodarczych i magazynowych, wybiegów i otoczenia budynków, a następnie na ich unieszkodliwieniu.

2. Oczyszczanie przeprowadza się przy użyciu:

- 1) środków fizycznych — ręcznych narzędzi, sprzętu mechanicznego lub wody pod ciśnieniem;
- 2) produktów biobójczych określonych w przepisach o produktach biobójczych.

3. Oczyszczanie przeprowadza się w następującej kolejności:

- 1) wstępnie spryskuje się, po usunięciu zwierząt, ich zwłok lub tuszy, miejsca, w których przebywały te zwierzęta, produktem biobójczym o takim stężeniu, jakie jest stosowane podczas mycia i odkażania; produkt ten pozostawia się na powierzchni przez okres wskazany przez producenta produktu;
- 2) oczyszcza się:
 - a) sufit, a następnie ściany, podłogi oraz okna i drzwi w pomieszczeniach, w których przebywały zwierzęta,
 - b) żłoby, koryta, drabiny i przegrody, a także sprzęt, przedmioty i narzędzia, które miały kontakt ze zwierzętami, oraz ubrania ochronne i obuwie osób, które wykonywały czynności związane z utrzymywaniem zwierząt,
 - c) podłóżę na wybiegach;
- 3) zbiera się zanieczyszczenia stałe oraz nawóz zwierzęcy i poddaje się je unieszkodliwieniu;
- 4) spala się w wyznaczonym miejscu na terenie gospodarstwa drewniane przedmioty, w tym żłoby, koryta, przegrody, podłogi oraz inne przedmioty, jeżeli jest niemożliwe ich skuteczne oczyszczenie i odkażenie.

III. Odkazanie

1. Odkazanie polega na niszczeniu czynników chorobotwórczych obecnych w środowisku i może być przeprowadzone przy użyciu:

- 1) środków fizycznych, w tym przez spalenie sprzętów drewnianych, opalenie sprzętów metalowych, użycie gorącej wody lub pary wodnej;
- 2) produktów biobójczych, określonych w przepisach o produktach biobójczych.

2. Odkazanie obornika przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) na terenie gospodarstwa, w którym stwierdzono brucelozę, w pobliżu pomieszczeń inwentarskich na podłożu utwardzonym, w miarę nieprzepuszczalnym, wyznacza się miejsce na kopiec z obornikiem o szerokości 2 m;
- 2) dno kopca, po wyrównaniu, wykłada się folią, a następnie:
 - a) nakłada się na nią warstwę obornika niezakażonego (najlepiej pochodzącego od koniowatych lub bydła),
 - b) układa się zakażony obornik w kształt stożka na wysokość nieprzekraczającą 1,5 m od powierzchni gruntu,
 - c) przykrywa się ściółką i warstwą ziemi o grubości co najmniej 20 cm,

d) polewa się produktem biobójczym i pozostawia się co najmniej na 21 dni.

3. Gnojowicę i gnojówkę odkaża się w następujący sposób:

- 1) do zbiornika z gnojówką lub gnojowicą dodaje się produkt biobójczy;
- 2) miesza się produkt biobójczy z gnojówką lub gnojowicą;
- 3) pozostawia się zawartość tego zbiornika, po uprzednim jego zabezpieczeniu przed dostępem zwierząt, w tym owadów i ptaków, co najmniej na 21 dni.

4. Odkazanie ściółki lub obornika może być przeprowadzone również poprzez:

- 1) spalenie albo użycie pary wodnej o temperaturze nie mniejszej niż 70 °C;
- 2) zakopanie na głębokość uniemożliwiającą dostęp do nich zwierząt.

5. W ognisku brucelozy, jak również przed każdym wjazdem i wyjazdem, wejściem i wyjściem z gospodarstwa podejrzanego o wystąpienie brucelozy oraz z pomieszczeń, w których utrzymywane są zwierzęta, wykłada się maty odkażające.

6. Maty, o których mowa w ust. 5, nasącza się produktem biobójczym w taki sposób, aby były wilgotne.

7. Wymiary mat, o których mowa w ust. 5, wynoszą:

- 1) długość powinna być nie mniejsza niż:
 - a) obwód największego koła pojazdu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
 - b) metr — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami i wyjściami;
- 2) szerokość powinna być nie mniejsza niż:
 - a) szerokości wjazdu lub wyjazdu — w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
 - b) szerokości wejścia lub wyjścia — w przypadku mat wyłożonych przed wejściami lub wyjściami.

8. Osoby, które miały kontakt ze zwierzętami chorymi na brucelozę albo podejrzanymi o zakażenie tą chorobą oraz ze sprzętem używanym przy utrzymywaniu tych zwierząt, przed opuszczeniem miejsc przebywania zwierząt lub gospodarstwa, oczyszczają i odkażają przy użyciu produktów biobójczych ręce, ubranie i obuwie.

9. Środki transportu, sprzęt i inne przedmioty, które miały kontakt ze zwierzętami chorymi lub podejrzanymi o zakażenie brucelozą i pozostawały w ognisku tej choroby, przed opuszczeniem gospodarstwa, oczyszcza się i odkaża przy użyciu produktów biobójczych.

10. Na poszczególnych etapach zwalczania brucelozy wykonuje się odkażanie:

- 1) zapobiegawcze, przeprowadzane w celu ochrony zwierząt przed brucelozą;
- 2) bieżące, przeprowadzane w obecności zwierząt przy podejrzeniu lub stwierdzeniu u nich brucelozy;
- 3) wstępne, przeprowadzane po usunięciu zwierząt, ich zwłok lub tusz;
- 4) ostateczne, przeprowadzane po ostatecznym oczyszczeniu, przed uznaniem ogniska brucelozy za wygasłe.

11. W gospodarstwie, w którym wystąpiło podejrzenie brucelozy, oraz w ognisku tej choroby przepro-

wadza się raz albo dwa razy dziennie odkażanie bieżące przy użyciu produktu biobójczego.

12. Po usunięciu zwierząt lub ich zwłok z ogniska brucelozy przeprowadza się:

- 1) oczyszczanie miejsc przebywania zwierząt, ich uboju lub sekcji przy użyciu środków fizycznych;
- 2) zmywanie miejsc, o których mowa w pkt 1, przy użyciu produktu biobójczego;
- 3) odkażenie przy użyciu produktu biobójczego.

13. Oczyszczanie i odkażanie, po usunięciu zwierząt, ich zwłok, tusz, ściółki i nawozu zwierząt oraz innych sprzętów i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego z ogniska brucelozy, przeprowadza się trzykrotnie w siedmiodniowych odstępach.